

HELP, MIJN RODE RATTENSLANG EET NIET (MEER)

HELP, MY RED RAT SNAKE DOES NOT EAT (ANYMORE)

Marc Krikke

Wil een rattenslang die je al een tijdje hebt, niet meer eten? Dit kan verschillende oorzaken hebben. Als ze één of maximaal twee maaltijden overslaat, hoef je je geen zorgen te maken. De verklaring kan zijn dat ze op het punt van vervellen staat. Slangen kunnen sowieso af en toe een voerbeurt overslaan.

Eet ze echter langere tijd niet (advies: probeer gewoon haar eigen voerschema te volgen... eet ze een keer niet, dan de volgende voerbeurt weer volgens dat schema proberen), dan kunnen dit de oorzaken zijn:

a) Stress. Wat is er veranderd sinds de laatste maand, toen ze nog wel at?

- Is het terrarium verplaatst?
- Heb je er een andere slang bij gezet?
- Heb je het terrarium overhoop gehaald en schuilplaatsen anders neergezet etc.?
- Heb je nieuwe/andere lampen geplaatst, waardoor de temperatuur anders is geworden? Denk ook aan de nachttemperatuur. Deze kan anders zijn, doordat het 's nachts kouder is geworden.
- Zijn er veranderingen in je huis/kamer, waardoor ze nu op de tocht staat?
- Heb je nieuwe huisdieren, zoals een kat, die op het terrarium gaat zitten kijken?

Deze voor ons kleine zaken kunnen voor slangen grote veranderingen zijn

b) Je hebt een mannetje, het is voorjaar en je slang is op zoek naar een partner.

Ik heb een man die stopt met eten op het moment dat ik hem bij de vrouwtjesdieren zet, en weer eet als hij terug bij zijn vriendjes is. Als je man nog nooit bij een vrouwtje is geweest, is de kans uiteraard kleiner dan dat hij permanent

Marc Krikke

Doesn't a ratsnake, that you have had for a while, want to eat anymore? This can have various causes. If she skips one or two meals, there is no reason to worry. An explanation might be that she is about to shed her skin. In any case, snakes can skip a meal every now and then.

But does she refuse to eat for a longer period of time (advice: just try to follow her own feeding schedule.. does she skip a meal, than try the next meal on the same schedule), than these might be the causes:

a) Stress. What has changed since the last month, when she was still eating?

- Has the terrarium been moved?
- Did you put another snake in the same terrarium?
- Did you turn the terrarium upside down and change the position of the shelters etc. ?
- Did you place new or different lighting, causing the temperature to change? Think of the night temperature as well. That can be different than before, because the nights have become colder.
- Are there changes in your (living) room that expose the snake to draught?
- Do you have new pets, such as a cat, that stare at the terrarium?

These minor changes for us can be major changes for snakes.

b) You have a male snake, it is spring and your snake is looking for a mate. I have a male that stops eating at the moment. I have put it in with the female snakes, and he started eating again when he is back with his buddies. If your male has never been with a female before, the chances are smaller that he will be with the fe-

Etende rattenslang - Eating rat snake. Foto/Photo: Marc Krikke.

bij zijn vrouwen zit, maar het gebeurt wel. Ik heb een man die probeert te paren met de andere man waar hij bij zit, maar die wel gewoon eet. Maar dat zou een kandidaat zijn om dan niet te eten.

c) Heb je verscheidene slangen bij elkaar? Heeft de vrouw eieren? Dacht je twee mannen of vrouwen te hebben, maar zijn het misschien een man en een vrouw? Drachtige vrouwen stoppen ook met eten. Sommige al heel snel, andere pas een week voor het leggen.

d) Ze is ziek.

- Bekijk de slang goed; misschien heeft ze mijten. Je kunt je slang eventueel even in

males all the time, but it happens. I have a male that tries to mate with every other male he is in a terrarium with, but nevertheless accepts food on a regular basis. But that one could be a candidate for refusing food.

c) Do you keep several snakes together? Does the female carry eggs? Did you think you had two males or females, but are they maybe a male and a female? Because gravid females also stop eating. Some very early on, others only a week before laying eggs.

d) She is ill.

- Take a good look at the snake; she may have mites. You can let your snake swim in a luke-

een lauw badje laten zwemmen om te kijken of er mijten in het water achterblijven.

- Misschien is er sprake van een flagellatenbesmetting. Die is niet zichtbaar. Laat een goede reptielenarts een fecesonderzoek doen.

Mocht geen van deze mogelijkheden een lampje bij je doen branden, laat dan voor de zekerheid fecesonderzoek doen. Wacht hier niet te lang mee, want bijvoorbeeld flagellaten en andere parasieten kunnen veel schade veroorzaken. Je kunt verse feces opsturen naar een in reptielen gespecialiseerde dierenarts. Eventueel kan je met de slang naar de dierenarts die er dan wat ontlasting uit kan persen. Dit kost allemaal niet zoveel geld en het is zeker de moeite waard om een ziekte uit te sluiten.

e) Winterrust. Vooral bij soorten uit gematigde klimaten kan het voorkomen dat ze in het najaar of de winter stoppen met eten, of aanzienlijk minder eten. Dat is natuurlijk. Als je de slang niet in winterrust laat gaan, hou dan wel in de gaten dat ze niet sterk vermagert.

Heb je een nieuwe slang die niet eet?

Een dergelijk geval van voedselweigering heeft bijna altijd te maken met stress. Slangen zijn van nature dieren die niet ergens in het zicht gaan liggen. Zorg dus dat je goed ingelezen bent over de inrichting van een terrarium. Er zijn heel wat caresheets te vinden. Zie voor een paar links verderop. Veel schuilplaatsen, vooral kleine waar ze net in past, zijn van belang om haar zich prettig te laten voelen. Een groot terrarium van 150 cm met één schuilplaats is geen plek waar ze zich lekker in zal voelen. Probeer je zelf eens in te denken dat je in een huis komt met alleen precies het broodnodige: één stoel, één eenpersoonsbed, een emmer water. Je zult je veel lekkerder voelen, als je in elke kamer een lekkere stoel hebt. Liefst ergens een bank waar je lekker op kan liggen. Dus zorg voor een goede, volle aankleding. Zelf heb ik bijvoorbeeld ook kunstplanten in al mijn terraria, zodat mijn slangen daar in kunnen klimmen. Kleine slangen liggen in mijn terraria veel boven in de

warm bath for a short while, to check if mites are left behind in the water.

- It might be a case of infection with flagellates. This is not visible. Let a good reptile veterinarian do a faecal examination.

In case none of these possibilities ring a bell, than to be certain, have the vet do a faecal examination. Don't wait too long, because flagellates and other parasites can cause a lot of damage. You can send fresh faeces to a veterinarian specialised in reptiles. Or, alternatively, you can take your snake to the veterinarian who can squeeze some faeces out. All this is not really expensive and it certainly is worth the effort to exclude a disease.

e) Brumation. Especially with species from temperate climates, it can occur that they stop eating in autumn or winter, or that they eat significantly less. This is natural. If you do not let the snake have a brumation period, than do make sure she does not lose too much weight.

Do you have a new snake that does not eat?

Such a case of food refusal nearly always has something to do with stress. Snakes are, by nature, animals that do not bask in plain sight. So make sure you are well informed on how to decorate a terrarium. There are several caresheets available. A few links are provided below. Several hiding places, especially small ones, where she fits in tightly, are important to make her feel at home. A large terrarium of 150 cm with one single hiding place is not a place where she will feel comfortable. Try imagining yourself arriving in a house with only the bare necessities: one chair, one single bed, a bucket of water. You will feel much more comfortable if every room has a nice chair and preferably a couch somewhere, to lie comfortably. So provide for a good full set of furnishings. In my case for example, I have artificial plants in all my terraria, so my snakes can climb in them. Small snakes lie in the top parts of the artificial plants very often. The safer a snake feels, the more visible she will be, a sign that they suffer no ill consequences of stress.

Etende rattenslang - Eating rat snake. Foto/Photo: Marc Krikke.

kunstplanten. Hoe veiliger een slang zich voelt, des te zichtbaarder ze zal zijn, een bewijs dat ze geen last van stress zal hebben.

Als je een nieuwe slang hebt, probeer haar dan niet gelijk dezelfde dag te voeren. Het is natuurlijk leuk om dat te doen, maar laat het diertje eerst even wennen aan zijn nieuwe onderkomen. Veel nieuwe dieren zullen gewoon eten, maar er zal er ook een aantal zijn dat daar nog even mee wacht. Laat de dieren dus de eerste week volledig met rust, en bied pas na een of twee weken voor het eerst voer aan.

Slangen zijn solitaire dieren. Dat we er meer bij elkaar zetten, is meer voor ons dan voor de

If you have a new snake, don't try to feed her immediately the same day. Of course it is nice to do so, but first let the animal get used to its new accommodation for a while. Many new animals will simply eat, but there will be a few as well that may wait for a while. So leave the animals completely alone the first week and offer food for the first time after one or two weeks.

Snakes are solitary animals. The fact that we put more of them together, serves us more than it serves the animals. Yes, they will be lying together a lot. But this has more to do with getting the best body temperature at that moment. So, if you put several snakes together and one is not eating, isolate this one from the rest and

slang zelf. Ja, ze zullen veel bij elkaar liggen. Maar dit is meer, omdat dat de beste temperatuur oplevert op dat moment. Dus zet je verscheidene slangen bij elkaar, en één eet er niet, zet deze dan apart en kijk na een week of ze dan wel eet. Niet alle slangen vinden het fijn als er andere bij zitten. Denk ook aan de temperatuur. Sommige slangen zijn gevoelig als het te koud is, vooral in de nachten.

Als ze bij de kweker in een rack zaten op een aparte kamer, en nu in een terrarium in de woonkamer staan waar de poes ook gezellig voor het raam zit, kan dit enorme stress voor de slang opleveren. Dat geldt ook voor die ene plek waar de hele dag door mensen langs het terrarium lopen.

De normale manier van voeren is bij mij het volgende: ik ontdooi de prooi in heet kraanwater. Ondertussen zet ik de slangen in hun voercurver. Als de prooi mooi ontdooid is, dep ik deze droog met een doekje. Hoeft niet kurkdroog ... met water gaat hij gemakkelijker naar binnen. Geef dan de muis aan de slang.

Eet ze niet, probeer een week later nog een keer 'normaal'. Vraag bij de kweker wat en hoe het dier bij hem at, hoe ze gehouden werd etc. en probeer dit eventueel na te bootsen. Misschien at ze bij de kweker altijd veeltepelmuisen en krijgt ze nu een gewone muis. Als het een volwassen dier is, probeer ook eens een andere maat en kleur prooi. Ik heb een slang gehad die het vertikte te eten als er haar op zat. Het heeft een hele tijd geduurd, voordat ze grotere prooien at.

Nu wat tips als ze nog niet wil eten (nogmaals, doe dit niet elke dag of verschillende keren per dag. Gewoon eens per vijf à zeven dagen een optie uitproberen).

- Ontdooi de muis in heet water uit de kraan, zodat de muis warm is.
- Zet de slang met voerbak weg op een donkere plaats, bijvoorbeeld in een afgesloten kast en laat haar daar een tijd staan. Je kan af en toe even kijken, maar laat de eerste uren je gezicht niet zien.

Etende rattenslang - Eating rat snake. Foto/Photo: Marc Krikke.

check after a week if she eats. Not all snakes find it nice to have others around. Also think of the temperature. Some snakes are sensitive to cold, especially during nighttime.

If a breeder has kept them in a rack in a separate room and they are now in a terrarium in the living room where a cat is present, this can result in an enormous amount of stress for the snake. This equally applies for that one spot where people are walking past the terrarium all day long.

The normal way of feeding at my place is the following: I thaw the prey in hot tap water. In the mean time, I place the snakes in their plastic feeding boxes. When the prey is thawed well, I pat them dry with a cloth. Does not have to be bone-dry. With water it goes in more easily. Than give the mouse to the snake.

If she does not eat, try again a week later in the usual way. Ask the breeder what and how the animals was eating at his place, how it was kept, etc. and maybe try to mimic this situation. Maybe she always ate at the breeder and

Etende rattenslang - Eating rat snake. Foto/Photo: Marc Krikke.

Etende rattenslang - Eating rat snake. Foto/Photo: Marc Krikke.

- Beweeg met de muis, alsof die nog leeft (ik doe dit met een tang in de veronderstelling dat mijn hand ook warm is en ze mogelijk zou denken dat de prooi te groot is). Ik maak de slang soms boos op de muis door er zachtjes mee tegen de kop van de slang te tikken, zodat ze daar op gaat reageren en niet alleen toehapt, maar ook daadwerkelijk opeet.
- Stop een bakje water met de muis in de magnetron en 'kook' deze even (niet te lang en niet te heet). Zorg dat de prooi niet te heet is.
- Je kan de kop van de muis inprikken, zodat het hersenvocht vrijkomt (heb ik resultaten van gehoord, zelf nooit uitgevoerd).
- Ontdooi de prooi in tonijnwater.
- Je kan de prooi dopen in kippensoep.
- Je kan een levende pinky proberen.
- Hulp met voeren, of zelfs dwangvoeren. Dit heb ik zelf nog nooit hoeven doen. Als de slang goed at bij de kweker, zou ze dat ook bij jou moeten doen). Dwangvoederen veroorzaakt ontzettend veel stress, en zou dus de allerlaatste optie moeten zijn. Een slang kan best een paar weken zonder eten.

is now given a normal mouse. If it is an adult animal, also try a different size and colour of prey for a change. I have had a snake that refused to eat if the prey had hair. It took a long while before she started eating larger prey.

Now some tips for if she still does not eat (again, do not do this every day or several times a day. Just once in five to seven days, try one of these options).

- Thaw the mouse in hot tap water, so that the mouse is warm.
- Put the snake with feeding box in a dark place, for example in a closed cabinet and let her stay there for a while. You can take a look every now and then, but don't show your face the first few hours.
- Move the mouse back and forth, as if it were still alive (I do this with tongs, assuming my hand is warm as well and she might possibly think the prey is too big). Sometimes I make the snake angry at the mouse, by gently tapping the snake's head with it, so she will react to that and not only will strike, but also actually eat the prey.
- Put a small bowl of water, with the mouse in it, in the microwave and 'cook' it for a short while (not too long and not too hot). Make sure the prey is not too hot.
- You can punch holes in the head of the mouse, so that brain fluid is released (I have heard results from this, never tried it myself).
- Thaw the prey in tuna water.
- Dip the prey in chicken soup.
- Try a live pinky.
- Assist in feeding, or even forcefeed. This I have never had to do myself. If the snake ate well at the breeder's place, she should do that at your place as well. Forcefeeding causes a tremendous amount of stress and thus should be the very last option. A snake can do a few weeks without food quite well.

If you do not succeed in getting a food-refusing snake to eat using the above guidelines, look at the enclosure furnishings, temperature and

Als het met bovenstaande richtlijnen niet lukt om een weigerende slang aan het eten te krijgen, kijk dan naar de inrichting, temperatuur en alle andere opties, voordat je gaat dwangvoeren. Neem de slang voorzichtig maar goed vast achter de kop en duw zachtjes met de muis de bek open. Zodra je de kop van de muis in de bek hebt, leg je slang-met-prooi voorzichtig weg en laat je haar met rust. Het kan zijn dat ze de prooi van de stress weer loslaat, maar ook dat ze hem opeet.

Links naar verschillende caresheets:

<http://rattenslang.forum2go.nl/ook-even-mijn-caresheet-hier-posten-t1278.html>

<http://www.licg.nl/10d/dieren/reptielen/reptielen/rode-rattenslang.html>

<http://www.slangenforum.com/viewtopic.php?f=38&t=9025&hilit=caresheet>

N.B.: Dit is geen wetenschappelijk artikel. Ik heb mijn eigen ervaringen genoteerd en die van slangenhouders in mijn kennissenkring.

all other options, before starting to forcefeed. Gently but securely hold the snake behind the head and softly push open the snake's mouth with the mouse. As soon as you manage to get the head of the mouse in the snake's mouth, carefully release snake-with-prey and leave her alone. It might be that from the stress, she releases the prey again, but it might also be that she eats it.

Links to various caresheets (in Dutch):

<http://rattenslang.forum2go.nl/ook-even-mijn-caresheet-hier-posten-t1278.html>

<http://www.licg.nl/10d/dieren/reptielen/reptielen/rode-rattenslang.html>

<http://www.slangenforum.com/viewtopic.php?f=38&t=9025&hilit=caresheet>

N.B. This is not a scientific article. I have noted down my own experiences and those of snake keepers in my circle of acquaintances.

Translation into English: ing. Richard de Jong.